

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI UBLIK

na lata 2017–2027

Orzysz, lipiec 2017

Spis treści

Wstęp	s.2
1. Charakterystyka sołectwa Ublik	s.4
1.1 Położenie i środowisko przyrodnicze	s.7
1.2 Historia miejscowości	s.7
1.3 Zabytki objęte ochroną konserwatorską	s.11
2. Analiza zasobów	s.13
3. Diagnoza możliwości rozwoju sołectwa Ublik	s.22
3.1 Analiza SWOT	s.22
4. Planowane kierunki rozwoju	s.25
4.1 Wizja rozwoju wsi	s.25
4.2 Cele strategiczne i działania	s.26
4.3 Szacunkowy koszt i harmonogram planowanych przedsięwzięć	s.30
5. System wdrażania i monitoringu	s.33
6. Upowszechnianie Planu Odnowy Miejscowości Ublik	s.34
Podsumowanie	s.35

Wstęp

Konieczność opracowania Planu Odnowy Miejscowości w sposób formalny wynika z wytycznych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a w szczególności wytycznych Osi 3 PROW – Działanie Odnowa i Rozwój Wsi. Oś 3 zakłada między innymi wspieranie działań mających wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi.

Warunkiem uzyskania wsparcia ze środków unijnych jest stworzenie Planu Odnowy Miejscowości, który jest zgodny z Strategią Rozwoju Gminy Orzysz na lata 2015-2025 oraz innymi dokumentami strategicznymi o charakterze lokalnym, regionalnym, krajowym. Dlatego też Plan Odnowy Miejscowości Ublik wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Orzysz na lata 2015-2025, Strategię Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Strategię Rozwoju Kraju oraz Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2014 –2020.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z elementów wpływających na rozwój, odnowę wsi oraz poprawę warunków pracy i życia mieszkańców. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 Działanie Odnowa i Rozwój Wsi. Plan Odnowy Miejscowości Ublik jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju miejscowości. Odnowa i rozwój wsi jest wypadkową wielu działań, wśród których pierwsze miejsce zajmuje aktywność, zaangażowanie i solidarna postawa mieszkańców, dlatego też w przygotowaniu dokumentu od samego początku uczestniczyli aktywnie mieszkańcy Ublika. Plan Odnowy Miejscowości zawiera działania długofalowe, określone w horyzoncie czasowym na lata 2017 –2027. Określa generalny kierunek rozwoju oraz przedstawia metody i narzędzia jego wdrażania. Ponadto umożliwia planowe realizowanie działań ukierunkowanych na tworzenie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju wsi i życia mieszkańców.

Sporządzenie planu rozwoju wsi to nie lada wyzwanie. Warto to wyzwanie podjąć, by rozważyć różnorodne inicjatywy mieszkańców i dobrze wykorzystać fundusz sołecki. Zgłoszona inicjatywa powinna odnosić się do konkretnej potrzeby. Ważne jest też uzasadnienie, w jaki sposób realizacja zadania poprawi warunki życia mieszkańców lub przyczyni się do rozwoju wsi i gminy.

Plan ma na celu:

- usystematyzowanie informacji o tym, co mamy i czego nie mamy (diagnoza i potrzeby),
- ułatwienie pozyskiwania funduszy na rozwój wsi,
- rozważenie, co leży w możliwościach sołectwa, a co wymaga pomocy z zewnątrz,
- wprowadzenie porządku w postrzeganiu wsi i planowanych działaniach oraz kształtowaniu wizerunku i wytyczaniu celów,
- podporządkowanie rocznych inicjatyw finansowanych z funduszu sołectkiego długofalowym celom rozwoju wsi.

1. Charakterystyka wsi Ublik

Ublik – wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie piskim, w gminie Orzysz. Miejscowość rolniczo-wypoczynkowa. Znajduje się w niej m.in. 11 rodzinnych gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni upraw ok. 150 ha oraz jedno gospodarstwo po byłym PGR z siedzibą poza Ublikiem o pow. ok. 200 ha. Turyści mają do dyspozycji: Ośrodek Wypoczynkowy Politechniki Warszawskiej (60 miejsc noclegowych), Hotel Park Ublik (100 miejsc noclegowych), a także 4 gospodarstwa agroturystyczne (3 miejsca noclegowe) i 40 zabudowanych działek rekreacyjnych (ok. 240 miejsc noclegowych). Łącznie w Ubliku mogą jednorazowo nocować około 434 osoby.

Wieś jest b. rozległa i rozciąga się na długości ponad 5 km szerokim pasem między lasem Ublickim i trzema jeziorami: Ublik Mały, Ublik Wielki i Buwełno (rys. 1), co sprawia, że wypoczynek nad wodą jest najpopularniejszą formą rekreacji.

Aktualnie wieś jest siedzibą sołectwa. Jest jednym z 26 sołectw położonych na terenie Gminy Orzysz (rys. 2). Obecnie funkcję sołtysa sprawuje Stanisław Filipkowski.

W 2016 roku Sołectwo Ublik liczyło 58 mieszkańców zameldowanych na stałe i według mieszkańców, około 8 osób stale zamieszkujących bez meldunku.

Rys. 1.

Według szacunku mieszkańców w ciągu roku Ublik odwiedza łącznie przeszło 3 tys. osób. Pobyty są różnej długości, a ich natężenie drastycznie wzrasta w miesiącach letnich. Poniżej kalkulacja osobodni spędzonych przez turystów w Ubliku:

Rodzaj zakwaterowania	Miejsca noclegowe	Osobodni spędzone przez turystów w ciągu roku 2016 na podstawie danych od właścicieli
Ośrodek Politechniki Warszawskiej	60	4884
Hotel Park Ublik	100	5600
4 gospodarstwa agroturystyczne	30	1800
40 Domków letniskowych	40 domków x 6 miejsc = 240	7200
Razem:	434	19484

Źródło Opracowanie własne mieszkańców

Łącznie turyści spędzają w Ubliku ok. 19 484 dni. Po podzieleniu tej liczby na 365 dni wynika, że teoretycznie w Ubliku każdego dnia roku przebywa dodatkowo 53 mieszkańców. Oznacza to, że w rzeczywistości miejscowość zamieszkuje nie 58 osób wg meldunku, a 66 razem z osobami niezameldowanymi, ale 119 osób uśrednionego stanu faktycznego. Natomiast w rzeczywistości Ublik zamienia się w „ulicę Marszałkowską” przez dwa letnie miesiące roku i wszystkie długie weekendy.

W Ubliku brak sieci wodno-kanalizacyjnej. Nie ma dobrych dróg i brak jest szerokopasmowego dostępu do Internetu. Poza tym jeziora, dla których przyjeżdżają do Ublika turyści, są niedostępne. Istnieją tylko dwa publiczne miejsca dostępu, nie są to jednak kąpieliska z prawdziwego zdarzenia – dno jest zarośnięte, brakuje piaszczystej plaży, pomostu, oznakowania głębokości wody itp.

1.1. Położenie i środowisko przyrodnicze

Wieś położona jest w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego na pograniczu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich i Pojezierza Ełckiego. Miejscowość jest oddalona 10 km od Orzysza, 3 km od drogi krajowej nr 63 Orzysz - Giżycko, wzdłuż jezior Ublik Wielki, Ublik Mały i Buwełno.

1.2. Historia miejscowości

Pierwsza wzmianka o Ubliku pochodzi z 1538r. Wyznaczono wtedy granicę majątku między Piankami, wsią Buwełno, Stoczkami i jeziorem Ublik. Przywilej lokacyjny nadał książę Albrecht w 1539r. staroście ełckiemu Krzysztofowi von Zedwitzowi na prawie lennym, choć nie określono bliżej wielkości nadania. Po śmierci Krzysztofa majątek ten przypadł mężowi najstarszej jego córki Zuzanny-Antoniemu von Lehwaldowi, kolejnemu staroście ełckiemu, o czym oznajmił książę Albrecht w 1557r. Antoni von Lehwald otrzymał wkrótce (1565r.) dodatkowo dwa małe jeziora oraz 5 łanów i 20 morgów między Sumkami, Piankami, Odojami a Rzeźnikami (Rząśniki), także na prawie lennym. Książę Albrecht pozwolił mu nadto na budowę małego młyna (były to jeziora zwane Kociołek i Przerosła, a młyn leżał w Suchej). Dobra w samym Ubliku liczyły potem 18 łanów, a cały klucz 95 łanów i 20 morgów.

Warto wspomnieć o pochodzeniu właścicieli. Krzysztof von Zedwitz wywodził się z niemieckiej szlachty. Ród Zedwitzów przybył do Prus Krzyżackich wkrótce po wojnie trzynastoletniej, podobnie zresztą jak jego następcy w Ubliku i na starostwie w Ełku-Antoni von Lehwald. Pierwsze dokumenty Lehwaldów pochodzą z 1540r. z rejonu Sztumu, gdzie odnaleźć można niejakiego Jana Lehwalda, potem Wawrzyńca z Pasłęka, ten ostatni działał równocześnie z Antonim (w 1749r. sporządzono tablice genealogiczną Lehwaldów, na której ród wyprowadzono do Antoniego von Lehwalda w Ubliku). Lehwaldowie wywodzili się ze starej szlachty dolnołużyckiej i branderburskiej (Lehwalde), potem byli też na Śląsku, Pomorzu i Prusach (od 1458r.).

Na wyposażeniu rodziny znajdował się młyn szlachecki. Jeszcze podczas nadawania przywileju Krzysztof von Zedwitz zobowiązany został do służby zbrojnej w dwa konie. W zasadzie prawo lenne zwalniało z obowiązku służby wojskowej.

Von Zedwitz w Ubliku otrzymał obowiązek opłaty rekognicyjnej w wysokości I funta wosku oraz 5 pruskich denarów. Nadto dobra te były zwolnione z wszelkich uciążliwości. Majątek Lehwaldów stanowiły osady. W roku 1788 Goottlieb Daniel Kullak kupił posiadłość ze wszystkimi folwarkami od państwa Pruskiego. Przypomina o tym zachowany nagrobek. Jego spadkobiercami w pierwszej linii byli: Leopold 1787-1829, Anton Theodor 1816-1861, Friderich Wilhelm 1855-1908, Friderich 1883-1948. Po nabyciu Ublika około roku 1800 został wybudowany pałac. Leopold jako pierworodny nie objął spadku. Ożenił się z zamożną kobietą i został oficerem pierwszego pułku dragonów w Tylży. Franc jako najmłodszy wyjechał do Argentyny, z której powrócił z dużą posiadłością ziemską, dużym majątkiem i dużą rodziną w roku 1903 (po 15 latach), osiedlił się w Kaliningradzie. Fryderyk Wilhelm (1855-1908) został spadkobiercą Ublika. Od tej pory nazywał siebie Kullak-Ublik. Najpierw był on oficerem rezerwy w pułku huzarów w Gdańsku. W wieku 25 lat przejął posiadłość swojej matki, która prowadziła je przez 20 lat po śmierci męża. W tym samym roku ożenił się z Elizą Romeyke, dziedziczką, właścicielką posiadłości rycerskiej Pammer, powiat Ełk. Eliza była „dobrą partią”, władała kilkoma językami i miała wiele wpływów. Prowadziła posiadłość i wszystko, co było związane z życiem gospodarczym. Fryderyk Wilhelm poświęcił się polityce. Był posłem w pruskim Landtagu oraz deputowanym Rzeszy.

Ublik stał się centrum towarzyskim Mazur. Położony w pobliżu Orzysza, gdzie znajdował się plac ćwiczeń dla wojska, przyciągał wysokiej rangi krajowych i zagranicznych gości, w ten nieco oddalony zakątek. Korpus oficerski garnizonu rosyjskiego po drugiej stronie granicy, brał udział w polowaniach z nagonką i w polowaniach na koniach. Stałymi gośćmi byli również rosyjski gubernator z Łomży oraz generał w Królewcu Kolmar baron von der Golt.

W roku 1908 zmarł Fryderyk Wilhelm nie pozostawiając testamentu. Majątek Ublik przeszedł we wspólne posiadanie jego żony, syna Fryderyka i córki Anity. Fryderyk, dotychczas oficer ułanów w Insterburgu, przejął prowadzenie posiadłości. Nie było to dla niego z pewnością łatwe, z powodu jego matki, która miała wówczas dopiero 47 lat. Była ona przyzwyczajona do wydawania poleceń i przez ćwierć wieku ponosiła za wszystko odpowiedzialność. Posiadłość obejmowała wtedy okrągłe 6000 morgów z tego połowę stanowiły lasy.

Po wybuchu wojny w 1914 roku, zamek i 48 należących do posiadłości zabudowań zostało spalone przez Rosjan. Ironią losu było to, że Fryderyk prowadził w tym dniu objazd zwiadowczy i z odległości musiał obserwować przez lornetkę, jak dom i dwór stoją w płomieniach. Dopiero w bitwie zimowej na Mazurach w latach 1914/15, kraj został ponownie wyzwolony.

Jeszcze w czasie wojny siostra Fryderyka Anita wyszła za mąż. Po zakończeniu wojny jako swojego posagu zażądała udziału w majątku wypłaconego gotówką. Po straszliwych zniszczeniach wojennych, do których doszło jeszcze spalenie 2000 mórg i spustoszonych lasów, Fryderyk nie był w stanie wystarać się o tak dużą sumę. Musiał więc sprzedać majątek po 250 latach pracy nad odbudową (z tego 150 lat, jako własność). Fryderyk nigdy nie przeboleł tego ciosu; nigdy też nie wrócił do Ubliku. Rodzinie pozostały małe części posiadłości, o które starała się szczególnie babcia. Do tych pozostałości należał głównie grób rodzinny. Miał on portal wejściowy, które naśladował wejście do starego zamku i prawdopodobnie został w tym samym czasie co zamek wzniesiony. Przetrwał on wojny i plagi. Podczas pierwszej wizyty przodków rodziny w roku 1985, portal był bliski zawalenia się. Groby jeszcze istniały, lecz nagrobki i krzyże zniknęły lub zostały zniszczone-oprócz kilku.

Po dokładnym namyśle i skutecznych pertraktacjach przodków rodziny Kullak-Ublik z odpowiednimi władzami polskimi, szczególnie z kompetentnym urzędem ochrony zabytków w Suwałkach w latach 1992/93 odbudowany został portal oraz cmentarz- I nieznany Niemiec, 4 Rosjan). Trzy św. rzeźby- Chrystus, Piotr i Paweł, które wcześniej stały w trzech otworach portalu, służyły Rosjanom po 1945 roku jako tarcze strzeleckie po czym runęły i roztrzaskały się. Przypuszczalnie Anton Theodor (1816-1861), podczas jednych ze swoich podróży, przywiózł te figury z południowych Niemiec lub z Włoch. Dzisiaj stoją one, zaledwie odrestaurowane, w muzeum starego ratusza w Piszcu. Są to barokowe figury, które nie pasują właściwie do neogotyckiego stylu tego ratusza. Polski konserwator oddał cmentarz pod kuratelę opieki nad zabytkami. Jest to uwidocznione w języku polskim na granitowej płycie przy wejściu.

Przed pierwszą wojną światową w 1908r. wybudowano linię kolejową (ze stacją w Ubliku) łączącą Orzysz i Giżycko, zaś ostatni transport odszedł w 1945r. Kolej niemiecka była wówczas jedynym publicznym środkiem lokomocji. Jeszcze wcześniej powstała szkoła podstawowa w Ubliku (1845r.).

W 1935r. uczęszczało do szkoły 60 uczniów. Ublik należał do powiatu Pisz, ale leżał bezpośrednio na granicy powiatu Giżycko.

Dawny zespół pałacowo-parkowy z rozległą częścią gospodarczą usytuowany w urokliwym miejscu, na wysokim wzniesieniu nad brzegami jeziora Ublik Wielki. Siedziba rozległych dóbr, do których w latach 20-XX. należało 5 folwarków, leśniczówka, rybaczkówka, 1524 ha ziemi. W majątku funkcjonowała gorzelnia, suszarnia ziemniaków, prowadzono hodowlę koni gorącokrwistych oraz bydła. W tym czasie dobra były własnością rodu Engelmann. Od lat trzydziestych do 1944 r. mieścił się tu pensjonat SS. Częściowo zachowane zabudowania założenia pochodzą z lat 1848 - 1917. Poważnie przebudowany pałac zatracił cechy zabytku (pozostały jedynie półwtopione pary kolumn z dawnego frontonu), zachowała się istniejąca architektonicznie oficyna pałacowa z podcieniem arkadowym. Park jedynie częściowo, gdyż na jego terenie założono współcześnie boiska sportowe. Zachowała się dość dobrze część dawnych zabudowań gospodarczych. Obecnie na terenie dawnego założenia mieści się ośrodek wypoczynkowy. Niegdyś dwór ten należał do Heglowskich, w XVIII w. do Konarskich. Leży on na wysokim brzegu, otoczonego lasami jeziora Ublik Wielki -Ublickiego (Ublig See), które należy do oddalonej 3 km karczmy Stoczki- Stockie lub Stoczek (Stotzken). Droga wiedzie po części starym lasem, po części aleją lipową i bukową z ładnymi widokami na jezioro. Szczególnie malowniczo przedstawia się zagroda Wylutki (Wyludtken) położona wysoko na skraju urwiska. Jest to ulubiony cel wycieczek mieszkańców Giżycka (Lecu) i Orzysza, a Niemcy ten zakątek nazwali „Orzyską Szwajcarią” (Aryser Schweiz). Piękne Lasy Ublickie (Ublicker Wald), które ciągną się 6 km na zachód od gościńca, aż do leżącej na południowym końcu jez. Buwełno wioski Cierzpięty - (której nazwę Czerspienten Niemcy w ostatnich latach zmienili na Se-hohe) - są godne zwiedzenia z tego powodu, że są tu reprezentowane wszystkie okazy flory: jodły, świerki, buki, dęby, jesiony, brzozy, osiki, graby i inne.

1.3. Zabytki objęte ochroną konserwatorską

- **Brama cmentarna** – na terenie parku otaczającego Hotel Ublik. W 1985 r., podczas pierwszej wizyty przodków rodziny, portal bramy cmentarnej był bliski zawalenia się. Groby jeszcze istniały, lecz nagrobki i krzyże zniknęły lub zostały w dużej części zniszczone. W latach 1992/1993 odbudowany został portal oraz niektóre nagrobki. Trzy rzeźby: Chrystus, św. Piotr i Paweł, które wcześniej stały w trzech otworach portalu, służyły Rosjanom po 1945 roku jako tarcze strzeleckie po czym zawaliły się. Przypuszczalnie Anton Theodor (1816-1861), podczas jednych ze swoich podróży, przywiózł te figury z południowych Niemiec lub z Włoch. Obecnie w bramie znajdują się wierne kopie oryginalnych rzeźb, a oryginały znajdują się w Muzeum Ziemi Piskiej w Piszcu.
- **Dawny zespół pałacowo-parkowy** z rozległą częścią gospodarczą usytuowany na wzniesieniu nad brzegami jeziora Ublik Wielki. Siedziba rozległych dóbr, do których w latach 20. XX w. należało 5 folwarków, leśniczówka, rybacówka, 1524 ha ziemi. W majątku funkcjonowała gorzelnia, suszarnia ziemniaków, prowadzono hodowlę koni gorącokrwistych oraz bydła. W tym czasie dobra były własnością rodu Engelmann. Od lat trzydziestych do 1944 r. mieścił się tu dom wypoczynkowy dla rekonwalescentów, żołnierzy SS. Częściowo zachowane zabudowania pochodzą z lat 1848-1917. Przebudowany pałac zatracił cechy zabytku (pozostały jedynie półwtopione pary kolumn z dawnego frontonu), zachowała się istniejąca architektonicznie oficyna pałacowa z podcieniem arkadowym. Park zachował się częściowo, gdyż na jego terenie założono boiska sportowe. Zachowała się dość dobrze część dawnych zabudowań gospodarczych. Obecnie na terenie dawnego założenia mieści się Hotel Ublik. Niegdyś dwór ten należał do Heglowskich, w XVIII w. do Konarskich.
- **Dawna wiejska szkoła** wraz z budynkiem gospodarczym. Szkoła, choć sprawia wrażenie o wiele starszej, najprawdopodobniej została wybudowana na początku lat 20-tych XX wieku. Pod względem architektonicznym budynek łączy w sobie cechy średniowiecznych budowli wznoszonych przez Krzyżaków i drewnianego budownictwa mazurskiego. Charakterystyczna czerwona licowa cegła, łuki nad oknami i wejściami oraz mozaiki ceglane pod oknami to nawiązanie

do gotyku, natomiast drewniane poddasze z licznymi snycerskimi ozdobami i okazałe pazdury to nawiązanie do tradycyjnego budownictwa wiejskiego. Wewnątrz zachowany oryginalny układ pomieszczeń oraz oryginalna stolarka, drewniane schody zabiegowe i wędzarnia. Budynek został wpisany do rejestru zabytków w roku 2004. Obecnie w budynkach szkolnych prowadzone jest ekologiczne gospodarstwo agroturystyczne "Stara Szkoła w Ubliku".

- **Grób 7 żołnierzy rosyjskich**, którzy zginęli w 1914 roku znajduje się przy Starej Szkole w Ubliku. Zachowany uszkodzony cokół nagrobny z napisem w języku Niemieckim. Teren grobu otoczony tymczasowym ogrodzeniem i porośnięty kwiatami.

2. Analiza zasobów

Poniższa analiza zasobów zawiera wykaz elementów materialnych oraz niematerialnych Sołectwa Ublik, które mogą być wykorzystane dla rozwoju miejscowości, w działaniach na rzecz jego odnowy.

Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu, jakim wieś dysponuje
Środowisko przyrodnicze, położenie	
Walory krajobrazu	Duży, zwarty kompleks leśny i olbrzymie opustoszałe łąki o bardzo urozmaiconej formie krajobrazowej. Mocno zróżnicowany krajobraz polodowcowy. Kilka pomników przyrody. Wioska Ublik o zachowanej mazurskiej architekturze. Dzięki niskiemu uprzemysłowieniu przyroda zachowała tu swoje nieskażone bogactwo. Bezkresne pola, nieużytki. Siedlisko stanowi zamkniętą enklawę. Od asfaltu dojazd piękną aleją lipową.
Walory klimatu	Gmina Orzysz położona jest w obszarze „mazurskiej” dzielnicy klimatycznej, która otrzymuje mniej energii słonecznej w warstwie przyziemnej, w związku z czym charakteryzuje się stosunkowo długimi i mroźnymi zimami oraz krótkim okresem wegetacyjnym (180-190 dni). Charakterystyczne dla tej dzielnicy jest również duże zróżnicowanie regionalne związane z wysokością n.p.m. oraz skupienie powierzchni wodnych i leśnych. Roczna suma opadów waha się od 550 mm do 700 mm. Do częstych zjawisk należą tutaj zbyt suche i zbyt wilgotne lata. Średnie wartości temperatury powietrza wahają się od – 2,5°C do - 4,5°C w styczniu do 16,5°C - 17°C w lipcu. Średnia roczna temperatura wynosi 6°C - 7°C. Amplituda roczna temperatury osiąga wartość 21,5°C. Zima trwa 110 dni. Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez 70-80 dni w roku, a pokrywa lodowa na jeziorach przez 100-120 dni

<p>Walory szaty roślinnej, świat zwierzęcy</p>	<p>Na terenie zabytkowego cmentarza w Ubliku można rozpoznać po osobliwym, luźno zwartym zadrzewieniu, które składa się ze starych dorodnych dębów bezszypułkowych, lip drobnolistnych i świerków pospolitych. Interesujący jest też okaz daglezi sinej, rzadko spotykanej na cmentarzach mazurskich. Przyczyną tego stanu rzeczy był ówczesny, niepisany zwyczaj sadzenia wyłącznie drzew i krzewów rodzimych (wyjątkiem był tu żywotnik zachodni). W runie znajduje się kilka gatunków, które po posadzeniu ich na grobach znacznie się obecnie rozprzestrzeniły. Dotyczy to zwłaszcza barwinka pospolitego, a w mniejszym stopniu także fiołka wonnego.</p> <p>Las Ublicki –duży, przepiękny kompleks leśny z licznymi uroczyskami, miejscami historycznymi, bagniskami – żyją tu m.in. na wolności: łoś, dzik, sarna, wilk, jeleń, , orzeł bielik, czarny bocian; super miejsca do zbierania grzybów np. rydzów.</p> <p>Nad jeziorem Buwełno znajdują się gniazda i miejsca żerowania rzadkiego i chronionego ptaka - Czapli Białej.</p> <p>Dziki, bobry, jeleniowate, żurawie i lisy wyrządzają znaczące szkody w uprawach i hodowli zwierząt w Ubliku.</p>
<p>Wody powierzchniowe</p>	<p>Jezioro Uplik Wielki i Uplik Mały rozciągają się po zachodniej stronie szosy Orzysz - Giżycko, w rynn timernej, w której występuje jeszcze kilka mniejszych jezior połączonych Rzeźnicką Strugą (m.in. Stoczek, Łazduny, Przyleśne, Kieplin i Rzeźniki). Pierwotnie jeziora Uplik Wielki i Uplik Mały stanowiły jeden rozczłonkowany akwen, jednak wskutek budowy linii kolejowej Dłutowo-Pisz-Giżycko latach 1906-1908 zostały one przedzielone nasypem kolejowym o wysokości kilkunastu metrów. Pierwsze z nich o powierzchni 180 ha i głębokości</p>

	<p>maksymalnej 32,5 m posiada wysokie i zalesione brzegi. Jest ono połączone niewielkim kanałem z jeziorem Buwełno. Jezioro Ublik Mały o powierzchni 81 ha, bywa nazywane też popularnie Jeziorem Zielonym lub Szmaragdowym z uwagi na wyjątkowe zabarwienie wody. Jezioro Ublik Mały należy do jezior I klasy czystości. Na południowo-wschodnim brzegu jeziora, w pobliżu szosy giżyckiej, z krawędzi rynny jeziornej wypływa źródło, o wyjątkowo smacznej wodzie. Woda ta chętnie wykorzystywana jest przez turystów biwakujących na pobliskim polu namiotowym. Jezioro Ublik Mały posiada strome brzegi, zalesione od południa, a z pozostałych stron otaczają je pola. Ze względu na niezwykle walory krajobrazowe rejon jezior Ublik Wielki i Ublik Mały nazywany był przez Niemców „Szwajcarią Orzyską”. Obecnie nad jeziorami znajduje się kilka pól biwakowych oraz ośrodek wczasowy we wsi Ublik. Z jeziora Ublik Wielki można urządzać spływy kajakowe na jezioro Buwełno i dalej na Niegocin lub na jezioro Ublik Mały przez kanał pod nasypem kolejowym dawnej linii kolejowej. Miejscowa ludność twierdzi, że w jeziorze Ublik Mały znajduje się duża ilość zatopionego uzbrojenia niemieckiego z okresu ostatniej wojny. W okresie wojen krzyżacko-litewskich stacjonowały tu wojska pod wodzą Kiejstuta i Olgierda. Na podstawie obserwacji prowadzonych przez mieszkańców wody jezior Ublik Wielki i Buwełno ulegają przyspieszonej eutrofizacji, zapewne w związku ze wzrostem liczby osób wypoczywających nad jeziorami i brakiem sieci kanalizacyjnej. Nieczystości płynne są gromadzone w szambach i przydomowych oczyszczalniach, co powoduje ich przenikanie do jezior i w konsekwencji ich zarastanie. Niestety, zdaniem mieszkańców, na jeziorach przyległych</p>
--	--

	<p>do wsi prowadzona jest rabunkowa gospodarka rybna (np. zaobserwowany połów szczupaka w marcu 2017 r., czyli w czasie gdy ryba ta jest objęta ochroną) i fikcyjne zarybianie jezior.</p> <p>Pomimo położenia nad jeziorami, brak jest na terenie wsi odpowiednio utwardzonego punktu czerpania wody przez wozy strażackie do akcji gaśniczych oraz miejsca wodowania sprzętu wodnego.</p> <p>Występuje też problem grodzenia działek położonych nad jeziorem w taki sposób, że niemożliwe jest przejście wzdłuż brzegów jeziora, choć takie przejście zagwarantowane jest w Prawie Wodnym.</p> <p>Mieszkańcy z przykrością stwierdzają coraz częstsze sytuacje zakłócania stref ciszy na jeziorach.</p>
Wody podziemne	<p>Na terenie gminy Orzysz występuje zbiornik wody podziemnej, która charakteryzuje się brakiem izolacji od powierzchni warstwami słabo przepuszczalnymi. W ostatnich latach w związku z zabudowywaniem działek letniskowych oraz rozwojem gospodarstw rolnych we wsi zostało wywierconych kilkadziesiąt prywatnych studni głębinowych. Jednak jakość wody z tych studni jest zła, najczęściej o wysokim stężeniu żelaza i o nieprzyjemnym zapachu, co sprawia, że woda z tych studni nie nadaje się do bezpośredniego spożycia. Do celów konsumpcyjnych woda jest kupowana w sklepach lub brana ze źródła przy Rzeźnickiej Strudze przy drodze krajowej 63.</p>
Gleby, kopaliny, budowa geologiczna	<p>We wsi gleby użytkowane rolniczo są mozaikowate a pod względem bonitacyjnym zaliczają się do klas słabszych IV, V i VI.</p> <p>Na terenie wsi nie ma surowców mineralnych objętych obszarem górniczym i koncesją zezwalającą na eksploatację.</p>

<p>Drogi, dostępność komunikacyjna, infrastruktura</p>	<p>Sołectwo Ublik rozciąga się na przestrzeni 4 km. Drogi gminne gruntowe wewnątrz wsi łączące wszystkie gospodarstwa liczą ok. 15 km. Główna droga we wsi to droga powiatowa biegnąca od drogi krajowej 63 do miejscowości Cierzpięty. W Ubliku ta droga liczy ponad 4 km. Jest to droga częściowo utwardzona płytami betonowymi, a częściowo kamieniami. Wzdłuż tej drogi ciągną się rzędy olbrzymich, przepięknych, wiekowych lip, dębów i buków. Dojazd tą drogą od strony drogi krajowej 63 jest utrudniony ze względu na stromy podjazd i brak utwardzenia nawierzchni. Co roku zimą jest kilka dni w których ta droga staje się nieprzejezdna, a wieś jest odcięta od reszty świata -pomimo odśnieżania. We wsi znajduje się przystanek autobusowy, przy którym zatrzymuje się autobus szkolny – jedyny publiczny środek transportu, z którego mogą, oprócz uczniów, korzystać mieszkańcy wsi. Choć przystanek jest w centrum wsi, to ze względu na rozległość miejscowości, niektórzy mieszkańcy mają do niego prawie 3 km. Odjazd do Orzysza o godz. 6.40 możliwy jest tylko w dni szkolne. We wsi nie ma oświetlenia drogowego, chodników dla pieszych ani ścieżek rowerowych.</p> <p>W Ubliku nie ma sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Wszystkie nieczystości są wywożone wozami sanitacyjnymi lub są rozsączone w przydomowych oczyszczalniach. Woda ze studni jest złej jakości. Gospodarstwa rolne nie mogą rozwijać produkcji zwierzęcej ze względu na brak wystarczającej ilości wody pitnej odpowiedniej jakości.</p> <p>We wsi nie ma szerokopasmowego dostępu do Internetu. Dostępny jest Internet przez sieci telefonii komórkowych. Jednak nie spełnia oczekiwań ani mieszkańców</p>
--	--

	<p>ani turystów ze względu na zaniki połączenia z siecią, niską prędkość przesyłu danych oraz ograniczenia w ilości przesyłanych danych.</p>
Rolnictwo	<p>We wsi aktywnie działa 9 gospodarstw rolnych, w tym dwa ekologiczne certyfikowane. Wielkość gospodarstw od 6 ha do ok. 200 ha. Uprawia się zboża: pszenżyto na pasze, owies i mieszanki owsa na paszę, grykę, żyto – łącznie ok. 25 ha. Hoduje się krowy na mięso, konie, kozy, kury, świnie, króliki.</p> <p>Rolnicy co roku bardzo mocno odczuwają brak kombajnu zbożowego we wsi.</p> <p>Głównym problemem dla rolników są szkody wyrządzane przez dziką zwierzynę w uprawach oraz brak kombajnu we wsi, co powoduje opóźnienia w zbiorze zbóż, a co za tym idzie straty.</p> <p>We wsi są dwa gospodarstwa wytwarzające sery i twarogi: kozie i krowie. Na sprzedaż są również jajka, mleko kozie i krowie, mięso kozie, królicze i drób.</p> <p>W Ubliku jest jedna pasieka stacjonarna oferująca miód wielokwiatowy od czerwca do wyczerpania zapasów.</p>
Turystyka – atrakcje baza	<p>Piękne Jeziora wraz z wypożyczalnią sprzętu wodnego</p> <p>Piękne widoki – punkty widokowe</p> <p>Architektura – oryginalna ujednolicona zabudowa gospodarstw oraz zabytki</p> <p>Tradycyjne gospodarstwa – zróżnicowane uprawy i zwierzęta hodowlane</p> <p>Lokalna żywność i przetwory żywnościowe oferowane przez gospodarzy: sery twarogowe i dojrzewające krowie i kozie, mleko, masło, śmietana, jajka, miód, wędliny z dziczyzny, pierogi, warzywa i owoce.</p> <p>Galeria Manufaktura Górecka – oryginalne wyroby rękodzielnicze wytwarzane na miejscu przez Panią Justynę Górecką.</p>

	<p>Bogata flora i fauna – dąb Ublik nad jez. Ublik Mały o obwodzie 6 metrów, przeloty kluczy żurawi, możliwość obserwacji dzikich zwierząt,</p> <p>Aleja wiekowych lip wzdłuż głównej drogi biegnącej przez wieś nadaje wsi niezapomniany i wyjątkowy charakter</p> <p>Las – grzyby, owoce leśne, spacer, obserwowanie dzikich zwierząt</p> <p>Jazda konna –oferowana w gospodarstwie agroturystycznym „U przyjaciół”</p> <p>Trasy rowerowe – przez Ublik przebiegają dwie gminne trasy: czarna i zielona.</p> <p>Trasy piesze – wzdłuż jeziora</p> <p>Łyżwiarstwo lodowe -zimą</p> <p>4 gospodarstwa agroturystyczne</p> <p>Hotel Ublik</p> <p>Ośrodek Politechniki Warszawskiej</p> <p>40 domków letniskowych</p> <p>Pola biwakowe</p>
Sąsiedztwo	Sołectwo Ublik sąsiaduje od strony północno-wschodniej z gminą Miłki (Konopki Wielkie, Marcinowa Wola, Danowo), od strony południowo-zachodniej z sołectwem Cierzpięty.
Środowisko kulturowe	
Walory architektury wiejskiej, zabytki	<p>Dawny dwór m.in. rodu Kullak -zachował się zmieniony budynek główny, budynek pomocniczy, park podworski i zabytkowy cmentarz. Obecnie znajduje się tutaj hotel.</p> <p>Zabudowania gospodarcze wybudowane w latach 30-tych XX wieku wg ujednoliconego projektu.</p> <p>Stara Szkoła, grób wojenny z I wojny światowej,</p>
Osobliwości, tradycje, miejsca i przedmioty kultu	Na brzegach jeziora Ublik Mały (Zielone) znajduje się kilkadziesiąt źródeł, nacieków przybrzeżnych – wyciekających m. in. z wysokich brzegów jeziora. Kilka źródeł nadaje się do czerpania z nich wody pitnej. Największe z nich (przy polu biwakowym obok asfaltu)

	<p>uznawane jest za lecznicze, korzysta z niego wiele osób z okolicznych wiosek, Orzysza także Warszawy pobierając z niego wodę w celach leczniczych (w/g informacji okolicznych mieszkańców – woda z tego źródła leczy choroby nerek – już przed wojną o źródle mówiło się: "kto z niego wodę pije – ten 100 lat dożyje").</p>
Historia, znani ludzie, wydarzenia	<p>Francuski pisarz Michael Tournier przebywał w okolicy Ublika jako jeńiec wojenny w czasie II wojny światowej. Ublicki pensjonat SS w byłym pałacu posłużył mu za kanwę do stworzenia literackiej wizji upiornego, faszystowskiego gniazda – zamku Kaltenborn, w powieści „Król olch”.</p> <p>Śp. prof. dr hab. Cezary Wodziński - wybitny polski filozof, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek Polskiej Akademii Nauk, który tak się zakochał w Mazurach, że postanowił na stałe osiąść we wsi Ublik nad jeziorem Ublik Wielki.</p> <p>Izabela Kłosińska –znana śpiewaczka operowa, sopranistka i nauczycielka śpiewu wraz z mężem prowadzi ekologiczne gospodarstwo rolne.</p> <p>Elżbieta Owczarek –malarka warszawska</p> <p>Grażyna Wichrowska –biolog, emerytowana nauczycielka, artystka</p> <p>Wśród mieszkańców Ublika i działek rekreacyjnych znajdują się byli politycy, wysocy urzędnicy, artyści, biznesmeni. Bardzo często są to osoby wpływowe i zajmujące wysokie pozycje w hierarchii społecznej, m.in.: prof. Justyna Górecka, artystka, filozof – prowadzi we wsi pracownię ceramiki i zdobnictwa pod nazwą Manufaktura Górecka oraz całoroczny sklepik/galerię z własnymi dziełami.</p> <p>Wśród mieszkańców Ublika jest dwóch myśliwych, w tym jeden z nich jest również wysokiej klasy sygnalistą,</p>

	<p>czyli gra na rogu myśliwskim, zarówno solo jak i w zespole.</p> <p>W Starej Szkole w Ubliku od trzech lat w czasie wakacji jest organizowany piknik „Bezpośrednio od polskiego rolnika”, na którym prezentowane i sprzedawane są wyroby żywnościowe od Ublickich i okolicznych gospodarzy: sery, miody, warzywa, owoce,</p>
Specyficzne nazwy, ciekawa nazwa miejscowości	<p>Nazwa Ublik nie zmieniła się od czasów średniowiecza, gdy po raz pierwszy wspomniano ją w dokumentach lokacyjnych z roku 1538 i jest unikatowa – nigdzie na świecie nie ma innej miejscowości o takiej nazwie.</p> <p>W latach drugiej wojny światowej Ublik zyskał złą sławę. Pałac został przekształcony w pensjonat SS, a okoliczna ludność mazurska, z powodu pensjonariuszy w czarnych mundurach z trupią czaszką na wyłogach, zaczęła nazywać to miejsce „Strasznym Dworem”.</p>
Inne;	<p>Unikatowy kamienny tunel łączący jeziora Ublik Mały i Ublik Wielki uznany przez mieszkańców jako miejsce energetyczne o działaniu wspomagającym poczęcie dziecka (udowodnione dwa przypadki).</p> <p>Dawna linia kolejowa Orzysz-Giżycko przebiegająca przez wieś, użytkowana jako droga północ-południe i najkrótszy dojazd do wsi Konopki Wielkie, gdzie znajduje się najbliższy sklep spożywczy. Wałem kolejowym z Ublika można dojechać rowerem do Orzysza – jest to bardzo bezpieczna i piękna trasa przebiegająca przez las, łąki i pola.</p> <p>We wsi nie działa koło gospodyń wiejskich ani ochotnicza straż pożarna.</p> <p>Dzieci z Ublika w tym samym wieku szkolnym uczęszczają do dwóch różnych szkół: szkoły w Orzyszu i szkoły w Dąbrówce, prymy co dzieci się nie znają i nie integrują.</p>

3. Diagnoza możliwości rozwoju sołectwa Ublik.

Trzeba odpowiedzieć na pytanie: co należy zrobić w miejscowości?

3.1. Analiza SWOT

W procesie opracowywania Planu Odnowy Miejscowości niezbędne jest dokonanie tzw. Analizy SWOT. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanej informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

*S (Strengths) –mocne strony: atuty rozwoju sołectwa:

- piękne położenie
- bogata flora i fauna
- tradycyjne rodzinne gospodarstwa wiejskie od 6 do 23 ha powierzchni,
- oryginalna architektura gospodarstw i wiele zabytków,
- pozytywnie nastawieni i pracowici mieszkańcy,
- wśród mieszkańców dwóch myśliwych przyczyniających się do ograniczenia szkód rolnych przez zwierzynę łowną,
- duża baza turystyczna, wypoczynkowa
- brak przemysłu oraz gospodarstw przemysłowych, brak w pobliżu dróg szybkiego ruchu

*W (Weaknesses) –słabe strony: czynniki ograniczające rozwój sołectwa:

- drogi w bardzo złym stanie – okresowo nieprzejezdne dla autobusu szkolnego
- zła jakość wody w studniach
- brak sieci wodno-kanalizacyjnej
- brak całorocznego miejsca spotkań i integracji mieszkańców,
- brak ogólnodostępnego kąpieliska z pomostem z prawdziwego zdarzenia
- ograniczony dostęp do jezior ze względu na grodzenie działek rekreacyjnych do lustra wody
- mało ryb w jeziorach, co prowadzi do spadku liczby wędkarzy na Ublickich akwenach, a tym samym gości w gospodarstwach agroturystycznych
- ograniczony dostęp do Internetu

- nieliczne młode pokolenie (10,3% mieszkańców sołectwa),
- brak oświetlenia głównych miejsc/skrzyżowań we wsi
- mieszkańcy nie wykorzystują w pełni możliwości zwiększenia dochodów w związku z obecnością turystów
- brak Koła Gospodyń Wiejskich,

*O (Opportunities) –szanse: możliwości rozwoju sołectwa wynikające z otoczenia:

- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych,
- zmiana w planie zagospodarowania przestrzennego, tak aby właściciele działek rekreacyjnych otrzymali pozwolenia na budowę z koniecznością przyłączenia do sieci wodno-kanalizacyjnej
- plan przebudowy głównej drogi we wsi, ogłoszony publicznie przez władze powiatowe
- rosnąca popularność Ublika wśród turystów – z roku na rok coraz więcej odwiedzających
- rosnące zapotrzebowanie na produkty żywnościowe prosto od rolników
- zmiana w prawie od stycznia 2017 r. umożliwiająca legalny wyrób produktów żywnościowych przez rolników z własnych surowców

*T (Threats) –zagrożenia: czynniki niesprzyjające, wynikające z otoczenia:

- dalszy wzrost liczby turystów przy jednoczesnym braku sieci wodno-kanalizacyjnej, dobrych dróg i braku Internetu
- dalsze zarastanie jezior i pogarszanie się jakości wody w jeziorach
- dalszy spadek liczebności ryb w przyległych jeziorach
- przemysłowe użytkowanie największego w Ubliku gospodarstwa o pow. 200 ha (np. utworzenie elektrowni wiatrowej lub wprowadzenie przemysłowego tuczu świń)
- opuszczanie wsi przez młodych ludzi
- zrażenie się ludzi przy kolejnej próbie pozyskania funduszy,

Jak można zauważyć największymi problemami dotyczącymi Ublik jest brak dobrych, bezpiecznych i przejezdnych dróg, brak dobrej jakości wody pitnej dla ludzi i zwierząt oraz nowoczesnego systemu usuwania nieczystości płynnych, jednym słowem sieci wodno-kanalizacyjnej. Poza tym słabe łącze z Internetem.

Największym atutem miejscowości jest piękne położenie, tradycyjny rolniczy charakter wsi oraz bogactwo fauny, flory i możliwość wypoczynku nad jeziorami.

W rozwoju turystyki mieszkańcy widzą szansę na poprawę jakości życia w Ubliku i wzrost swoich dochodów. Jednak rozwój turystyki nie będzie możliwy jeśli we wsi będzie śmierdziało szambami, a turyści nie będą mieli kąpieliska z prawdziwego zdarzenia. Bo prawdą jest, że to jeziora przyciągają turystów na Mazury, dlatego muszą być czyste, zasobne w ryby i dostępne.

Znacznym problemem dotykającym miejscowość jest mała wspólna aktywność mieszkańców. Jako główny czynnik takiego stanu rzeczy wskazywany jest brak miejsca, gdzie toczyłoby się centralne życie Ublika, gdzie wszyscy mogliby się integrować. Jak wynika z rozmów przeprowadzonych podczas spotkania wiejskiego (konsultacji społecznych) budowa budynku gospodarczego, służącego do obsługi placu zabaw sołectwa i utworzenie miejsca spotkań integracyjnych umożliwiłoby rozwiązanie niektórych problemów nękających mieszkańców m.in. aktywizację, zmotywowałoby mieszkańców do działania, pozwoliłoby na poczucie odpowiedzialności za dobro wspólne.

Pomimo niedogodności związanych z brakiem miejsca integracji, mieszkańcy w okresie letnim starają się aktywnie i wspólnie spędzać czas podczas festynów organizowanych w sołectwie. Pokazuje to jak bardzo chcą oni integrować się i spędzać wspólnie ze sobą czas. Fakt ten wskazuje również na to, jak bardzo dorosłym mieszkańcom zależy na kreowaniu pozytywnego wizerunku wsi w oczach dzieci i młodzieży, ponieważ podczas konsultacji wskazywali oni, że ta grupa, na równi z seniorami, jest dla nich bardzo ważna. Pokazuje to zaangażowanie w przygotowanie imprez sołeckich.

4. Planowane kierunki rozwoju

4.1. Wizja rozwoju miejscowości

Ublík jest naturalnie piękny, przyjazny dla mieszkańców i turystów. Tradycyjny i nowoczesny. Pełen naturalnych zapachów, kolorów i smaków. Tutaj szanuje się ludzi i ich ciężką pracę, tutaj szanuje się przyrodę i korzysta się z jej dobrodziejstw tak, aby ich nie zniszczyć. To miejsce dla tych którzy kochają to co robią i robią to co kochają. Miejsce, w którym można się rozwijać służąc innym ludziom. Miejsce dla rolników, artystów i turystów. Miejsce dla tych co pracują i tych co odpoczywają.

Ublík ma być rolniczy i turystyczny. Miejsce w którym szanuje się ciężką pracę rolników i ich rodzin, w którym można wspaniale wypocząć korzystając z dobrodziejstw natury, w taki sposób aby jej nie zniszczyć. Ublík to miejsce spotkania gospodarzy i gości, którym Ci pierwsi oferują nie tylko wypoczynek , ale też stworzoną przez siebie żywność. Miejsce pracy i odpoczynku. Miejsce, które wszyscy kochają i wszyscy o nie dbają.

Ublík ma być nowoczesny. Mieszkańcy i turyści mają prawo korzystać z dobrodziejstw współczesnej cywilizacji. Dlatego w Ublíku musi być wodociąg i kanalizacja, muszą być bezpieczne, wygodne, i oświetlone drogi, musi być szerokopasmowy Internet.

Ublík ma zachować swoje naturalne i kulturowe piękno. To piękno wynika zwykłego ukształtowania terenu, obecności jezior, lasu, i wspaniałych widoków. To piękno to również wynik obecnej działalności mieszkańców i ich rodzin: mozaikowe pola, przydomowe ogródki, zadbane posesje i pasące się zwierzęta hodowlane. To piękno to także spuścizna po poprzednich mieszkańcach: stare piękne budynki, kamienne drogi, wiekowe drzewostan i przydrożne aleje drzew.

Co jest ważne dla mieszkańców wsi Ublík?

Dla mieszkańców wsi Ublík najistotniejsze są:

1. Gospodarność i zaradność, oznaczające troskę o ekonomiczny byt oraz dobre wykorzystanie tego, czym wieś dysponuje i dbałość o wieś.
2. Troska o rozwój osobisty i wspólnoty wiejskiej pozwalające na doskonalenie i rozwijanie pasji.

3. Szacunek do tradycji wyrażający się poprzez dbałość o zabytki, kulturę regionalną, kultywację sztuki mazurskiej, tradycyjnych zawodów.
5. Dobra atmosfera i porozumienie, które oznacza umiejętność dochodzenia do kompromisu i zgody.
6. Dbłość o środowisko naturalne, bogatą, nieskażoną przyrodę
7. Budowanie wizerunku wsi, jako miejsca przyjaznego ludziom i zwierzętom, gdzie szanuje się ciężką pracę rolnika i korzysta z dobrodziejstw natury, tak aby jej nie zniszczyć.
8. Dbłość o odpowiednią infrastrukturę - rozwiązanie problemu złej jakości wody pitnej i braku kanalizacji, zapewnienie dobrej jakości dróg, dostatecznego oświetlenia miejscowości i dostępu do Internetu szerokopasmowego
9. Stworzenie przestrzeni do wspólnego spędzania czasu przez mieszkańców Ublika i gości.

4.2. Cele strategiczne i działania

Mając na uwadze mocne i słabe strony Ublika oraz wizję rozwoju wsi przyjęto następujące **cele strategiczne**, które są gwarancją realizacji zadań zmierzających do spełnienia wyznaczonej dla wsi wizji:

1. Zbudować sieć wodociągowo-kanalizacyjną, dobre drogi i zapewnić powszechny dostęp do szerokopasmowego Internetu.
2. Udostępnić jeziora mieszkańcom i turystom
3. Wyposażyć mieszkańców w nowe umiejętności, tak aby mogli oni zaoferować turystom lepszy wypoczynek w Ubliku
4. Spowodować, aby mieszkańcy utożsamiali się ze swoją miejscowością i byli dumni, że mieszkają w Ubliku.

Działania na rzecz rozwoju wsi i zabezpieczenia potrzeb jej mieszkańców obejmą między innymi:

- ***Działania inwestycyjne podnoszące jakość i bezpieczeństwo życia we wsi:***
 - Remont drogi powiatowej biegnącej przez wieś, w tym przede wszystkim poszerzenie i utwardzenie odcinka położonego w lesie między drogą krajową nr 63, a utwardzonym odcinkiem drogi powiatowej, ok. 600m.
 - umożliwienie mieszkańcom wsi Ublik dostępu do szerokopasmowego Internetu,

- Zagospodarowanie działki gminnej nr nr 236/43 leżącej nad jeziorem Ublik Wielki, na której znajduje się dostęp do wody, w tym:
 - a. budowa budynku gospodarczego służącego do obsługi placu zabaw i boiska,
 - b. budowa przyłącza elektrycznego,
 - c. budowa pomostu,
 - d. ogrodzenie działki.
- budowa wodociągu i kanalizacji we wsi lub alternatywnie przydomowych oczyszczalni ścieków.
- zagospodarowanie działek gminnych 195/2 i 196 leżących nad jeziorem Ublik Wielki tak, aby mogły być użytkowane przez mieszkańców i turystów w celach wypoczynkowych, w tym:
 - a. usunięcie zbędnego drzewostanu i zakrzewień oraz przeprowadzenie nowych nasadzeń,
 - b. oczyszczenie dna jeziora przy brzegu tak, aby nadawało się do kąpieli dla dzieci i dorosłych,
 - c. urządzenie małego boiska wielofunkcyjnego, np. do piłki siatkowej, badmintona etc.
 - d. remont lub budowa nowego pomostu,
 - e. utwardzenie części działki między drogą powiatową a linią brzegową tak, aby wozy strażackie mogły pobrać wodę z jeziora w razie pożaru oraz aby można było wodować.
- przejęcie dróg leśnych znajdujących się na terenie wsi przez gminę. Obecnie drogi są intensywnie wykorzystywane przez mieszkańców wsi.
- remonty dróg gminnych na terenie wsi,
- zainstalowanie oświetlenia ulicznego w wybranych punktach wsi,
- postawienie sauny opalanej drewnem na jednej z działek przylegających do jeziora,
- uporządkowanie i zagospodarowanie ujęcia wody „źródełka” przy dopływie do jeziora Ublik Mały przy drodze krajowej nr 63, na pograniczu między gminami Orzysz i Miłki,
- utworzenie placu zabaw dla dzieci.
- **Działania podnoszące atrakcyjność turystyczną wsi**
 - wyznaczenie i oznakowanie punktów widokowych,
 - zbudowanie wieży widokowej w miejscu zapewniającym najbardziej spektakularny widok na wieś i okolicę,

- wytyczenie, oznakowanie, a gdzie konieczne zbudowanie ścieżek rowerowych,
- wytyczenie, oznakowanie, a gdzie niezbędne zbudowanie ścieżek pieszych, w tym wzdłuż brzegów jezior Ublik Mały, Ublik Wielki i Bawełno,

- ***Działania o charakterze społecznym i kulturalnym***

- utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich i reaktywacja stowarzyszenia miłośników wsi Ublik,
- budowa budynku gospodarczego służącego do obsługi placu zabaw sołectwa i boiska,
- utrwalenie obecnego stanu wsi, przyrody, gospodarstw, budynków oraz ich mieszkańców na wysokiej jakości artystycznych fotografiach. Zdjęcia zostaną wykorzystane do zorganizowania wystawy, wydania przewodnika, pocztówek, itp.
- wydanie przewodnika po wsi i okolicy w postaci broszury, folderu lub książki prezentującej historię wsi, miejsca warte odwiedzenia, użyteczne informacje w trzech językach: polskim, angielskim i niemieckim,
- utrwalenie głosów najstarszych mieszkańców wsi. Nagranie ich opowiadań w celu poznania historii wsi i zachowania ich osobistych świadectw.
- utworzenie strony internetowej wsi Ublik,
- organizacja spotkań z ciekawymi ludźmi,
- zorganizowanie spotkań integracyjnych dla mieszkańców wsi, w tym Dni Ublika i Sprzątanie Świata,
- zorganizowanie warsztatów i zajęć rozwijających umiejętności dzieci i dorosłych mieszkańców wsi, między innymi: zajęcia plecionkarskie, wytwarzania łyżek z drewna, wytwarzania papierowych kwiatów, pieczenia chleba i robienia przetworów domowych, wędzenia zbierania i suszenia ziół, rozpoznawania grzybów, przewodnictwa turystycznego, nauki pływania dla dzieci, nauki gry na instrumentach muzycznych itp.
- zorganizowanie tradycyjnych żniw - tak jak dawniej, z użyciem dawnych maszyn rolniczych i wykorzystując dawne techniki,
- zorganizowanie kiermaszu ze swoją żywnością wytwarzaną we wsi i okolicy przez rolników pn. „Bezpośrednio od polskiego rolnika”.
- uczenie i propagowanie wiejskich tradycji, np. wytwarzania serów,
- upowszechnianie kultury naszego regionu,
- wynajmowanie miejsc noclegowych, rozbudowę turystycznej bazy noclegowej,

Określone cele strategiczne wiążą się z realizacją zadań wspierających rozwój obszarów wiejskich, zapewniają stałą poprawę warunków życia, zamieszkania i bezpieczeństwa mieszkańców. Wpływają również na promocję produktu regionalnego, turystyki wiejskiej.

Oczekiwane efekty działań:

- nowa droga główna przez wieś – bezpieczna, z zachowaną aleją drzew, pozwalająca na jednoczesne korzystanie z niej przez pieszych, rowerzystów, rolników i pojazdy konne, zwierzęta hodowlane, pojazdy rolnicze, samochodowe i ciężarowe w taki sposób, aby każdy użytkownik drogi czuł się na niej bezpiecznie
- wzmocnienie współpracy i więzi między mieszkańcami (również tej międzypokoleniowej),
- drogi gminne wyremontowane i na bieżąco utrzymywane w należyтым stanie
- wszystkie gospodarstwa i działki rekreacyjne podpięte do sieci wodno-kanalizacyjnej. W każdym gospodarstwie woda z kranu nadaje się do picia i pojenia zwierząt. Wszystkie nieczystości płynne z Ublika trafiają do oczyszczalni ścieków. Szamba są nieczynne.
- wszystkie gospodarstwa i działki rekreacyjne mogą korzystać z szerokopasmowego Internetu.
- w Ubliku jest co najmniej jedno ogólnodostępne dobrze zorganizowane i utrzymywane w należyтым stanie kąpielisko, z którego z chęcią korzystają wszyscy mieszkańcy i turyści.
- w Ubliku można wybrać się na spacer brzegiem jezior zaczynając na Buwełnie, następnie wzdłuż kanału do jez. Ublik Wielki i dalej wzdłuż brzegu do hotelu, przez teren ośrodka politechniki do tunelu między jeziorami i dalej brzegiem Ublika Małego aż do źródła na Rzeźnickiej Strudze.
- powstają dwa nowe gospodarstwa agroturystyczne i sklep spożywczy, a mieszkańcy oferują turystom nowe usługi i wyroby, np.: przetwory żywnościowe, pamiątki z Ublika, przewodnictwo turystyczne, zajęcia dla dzieci, utrzymanie zieleni itp.
- mieszkańcy są dumni ze swojej miejscowości, z chęcią uczestniczą w spotkaniach i działaniach na rzecz Ublika

4.3. Szacunkowy koszt i harmonogram działań

Źródłami finansowania Planu Odnowy Miejscowości Ublik będą:

- środki w ramach programów operacyjnych przewidzianych do realizacji na lata 2014-2020, a także w latach następnych w ramach ogłoszonych programów:
- środki własne Gminy
- inne zewnętrzne źródła finansowania.

Problemy	Działania/Koszt	Okres realizacji	Spodziewane efekty
Brak dobrych dróg we wsi	Przygotowanie dokumentacji projektowej, uzgodnienie stanu prawnego dot. dróg pozwalającego na przeprowadzanie prac, remontów oraz na zapewnienie możliwości poruszania się po wspomnianych drogach 20 000zł	2019-2022	Umożliwienie przeprowadzania prac na drogach. Podniesienie komfortu poruszania się po miejscowości, pracy w gospodarstwach,
Niedostatecznie oświetlona droga	Zainstalowanie oświetlenia 15 000 zł	2017-2019	Droga będzie oświetlona, a dzięki temu poprawi się widoczność i bezpieczeństwo użytkowników.
Brak infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Zaplanowanie dokumentacji technicznej 30 000zł	2017-2027	Zmniejszenie zanieczyszczania wód gruntowych, podniesienie jakości wody w kranach, komfortowe warunki świadczenia usług agroturystycznych
Brak ogólnodostępnego kąpieliska z pomostem	Wykonanie kąpieliska i budowa pomostu 30 000zł	2017-2027	Podniesienie jakości życia mieszkańców, zwiększenie integracji mieszkańców poprzez wspólny wypoczynek nad wodą, zwiększenie atrakcyjności turystycznej
Brak miejsca spotkań mieszkańców	Zakup kontenerowego budynku gospodarczego służącego do obsługi placu zabaw i boiska, który będzie służyć mieszkańcom. 220 000 zł	2017-2019	Dzięki zakupowi budynku kontenerowego mieszkańcy poczują się bardziej zintegrowani, będzie też można prowadzić więcej spotkań.

Niewystarczające zainteresowanie spotkaniami wiejskimi, brak odpowiedniego zaplecza do właściwej i komfortowej realizacji spotkań wiejskich	Wypożyczenie Sali zebrania wiejskiego to: • tablica do pisania flip-chart, • komputer, rzutnik i ekran • mikrofon i nagłośnienie, • dzwonek dla prowadzącego do sygnalizowania końca czasu wypowiedzi. 6 000 zł	2018-2022	Sprawne i komfortowe przeprowadzanie spotkań wiejskich, zwiększenie zainteresowania spotkaniami wiejskimi, a przez to- sprawami Sołectwa
Utrudniony kontakt między mieszkańcami	Organizowanie dyskusji, rozmów na różne tematy, warsztatów i szkoleń, spotkań integracyjnych. Zorganizowanie rajdu dla wszystkich pokoleń lub wspólnego spotkania przy muzyce. 15 000zł	2017-2027	przywrócenie zasad sąsiedzkiej pomocy, wspólne kultywowanie tradycji, zawiązywanie koła Gospodyń Wiejskich
Wąska oferta turystyczna	Warsztaty dla mieszkańców po których będą mogli zaoferować rozszerzone usługi turystom 20 000 zł	2017-2027	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Ublika, zwiększenie dochodów mieszkańców

Stan infrastruktury technicznej funkcjonującej na obszarze sołectwa Ublik wymaga poprawy, szczególnie w zakresie sieci drogowej i sieci wodno-kanalizacyjnej. Obecny stan dróg wymaga przebudowy przede wszystkim ze względów bezpieczeństwa. Są one nierówne, wyboiste, trudne do przejechania, a w pewnych okresach roku nieprzejezdne. Istniejąca nawierzchnia żwirowa, w części płyty betonowe, posiada bardzo wiele ubytków i deformacji, nie posiada wytyczonego pasa ruchu dla pieszych, chodników.

Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej pozwoli na podniesienie jakości życia mieszkańców, umożliwi dalszy rozwój gospodarstw rolnych i agroturystycznych. Przyczyni się do polepszenia czystości wody w jeziorach.

Budowa budynku gospodarczego służącego do obsługi placu zabaw i boiska w znacznym stopniu wpłynie na podniesienie poziomu życia mieszkańców sołectwa. Większość działań, planowanych przez mieszkańców opiera się na posiadaniu odpowiedniego zaplecza. Budynek gospodarczy składający się z Sali głównej, pomieszczenia gospodarczego i łazienki, wykorzystywany będzie do wykonywania prac warsztatowych, oraz do przechowywania materiałów, narzędzi i sprzętu.

Mieszkańcy Ublika charakteryzują się dużą kreatywnością i chęcią do działania. Mają ciekawe pomysły i szukają różnych sposobów na ich realizację.

Przewidują szereg działań warsztatowych, promocyjnych, które są nowatorskie, dotąd niespotykane na terenie gminy, powiatu czy województwa. Możliwość zrealizowania tych działań pozwoli na wykreowanie Ublika, jako miejsca klimatycznego, z pozytywną energią, atrakcyjnego pod względem kulturowo-turystycznym.

Niektóre spotkania wymagają przygotowania poczęstunku. Dobre zaplecze kuchenne umożliwi przygotowanie takiego posiłku, a koszty spotkań będą niższe. Jednocześnie spotkania mogą być dłuższe. Mieszkańcy zadeklarowali, iż odpowiednie zaplecze zachęci do utworzenia Koła Gospodyń Wiejskich w Ubliku. Uczestnicy będą mogli brać udział w różnego rodzaju imprezach promocyjnych, ludowych, i innych. Panie z Koła mogłyby prowadzić warsztaty kulinarne lub zapraszać osoby do prowadzenia takich warsztatów. Miałoby to na celu propagowanie tradycyjnej mazurskiej kuchni, integrację społeczności wiejskiej w różnym wieku (przez organizację np. tradycyjnej mazurskiej wigilii wiejskiej).

5. System wdrażania i monitoringu

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Ublik rozpocznie się poprzez uchwalenie go na Zebraniu Wiejskim, a następnie na wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miejskiej w Orzyszu. Odpowiedzialnym za jego realizację będzie Burmistrz Orzysza.

Prace nad Planem od samego początku będą poddane pełnej kontroli mieszkańców Ublika. Będzie to dla nich źródło informacji na temat zaplanowanych zadań i inwestycji, a także o postępach prowadzonych pracach.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia –czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych. W monitoringu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Orzyszu zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości. Monitorowanie odbywać się będzie w formie bezpośredniej, polegającej na dokonywaniu wizji lokalnych i sprawdzaniu rzeczywistego stanu realizacji działań oraz pośredniej – sprawozdawczej, polegającej na analizowaniu materiałów, statystyk.

6. Upowszechnianie Planu Odnowy Wsi Ublik

Upowszechnianie zamierzeń Planu Odnowy Wsi Ublik opierać się będzie o trzy główne kanały komunikacji:

- Spotkania bezpośrednie
- Tablica ogłoszeń
- Ulotki
- Docelowo Internet;

Rodzaje informacji, które będą przygotowywane przez sołectwo:

- informacja o funduszu sołeckim (istota funduszu, zasady, terminy itp.),
 - powiadomienie o spotkaniach (6 spotkań w roku),
 - powiadomienie o zebraniach wiejskich,
 - przedstawienie programu spotkania i programu zebrania wiejskiego,
 - rozpowszechnienie protokołów (relacji) ze spotkań i zebrania wiejskiego (także dla tych mieszkańców, którzy z różnych przyczyn nie uczestniczyli w spotkaniu bądź zebraniu wiejskim),
 - powiadamianie o działaniach podejmowanych w sołectwie,
- W ciągu roku zostanie wydrukowanych ok. 200 ulotek o wdrażaniu planu odnowy wsi (format A5, dwustronny druk) i dostarczenie do domów.

Podsumowanie

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Orzysz przy opracowaniu kierunków rozwoju poszczególnych miejscowości. Zapisy zawarte w Planie Odnowy Wsi Ublik są zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Gminy Orzysz 2015-2025, Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2014-2020.

Mieszkańcy uważają, że Ublik to najpiękniejsze miejsce na ziemi i tak samo unikatowe jak jego nazwa. Natura obdarzyła to miejsce lasami, pagórkowatymi polami i jeziorami. Na papierze Ublik to mała wieś – 58 zameldowanych mieszkańców. W rzeczywistości ta mała miejscowość latem i w dni wolne od pracy przeistacza się w małą metropolię. W Ubliku jednocześnie może przenocować ok. 450 osób, w ciągu roku odwiedza je ponad trzy tysiące osób i łącznie spędzają oni w Ubliku około 20 tys. osobodni. Statystycznie to tak, jakby każdego dnia mieszkało w Ubliku nie około 60, ale prawie 120 osób!

Może i mała na papierze, ale w rzeczywistości bardzo rozległa. Ciągnie się przez ponad 5 km, a żeby objechać wszystkie gospodarstwa we wsi trzeba duży zbiornik paliwa – wewnętrzne drogi wsi mają długość 20 km! Trudno je utrzymać, tym bardziej, że główna 5 km droga powiatowa biegnąca przez wieś jest chyba w gorszym stanie niż te pozostałe +gminne.

Mieszkańcy w większości żyją z rolnictwa, prowadząc małe i średnie rodzinne gospodarstwa. Ale dostrzegają szansę poprawy warunków życia w związku z napływem gości i chcieli by ją wykorzystać. Otwierają swoje gospodarstwa dla gości, przygotowują potrawy, sprzedają teren pod działki rekreacyjne. Mogliby więcej, ale woda w studniach słabej jakości, szamba śmierdzą, na drodze prędzej można rozbić miskę olejową niż dojechać. No i te jeziora – niby piękne, ale coraz bardziej zamulone, ryb ni widu ni słycho, a i wykąpać się nie ma gdzie. Na razie na turystach zarabiają tylko hotel i ośrodek politechniki. Mieszkańcy chcieliby to zmienić i wiedzą, że trzeba zacząć od trzech rzeczy: dobre drogi, sieć wodno-kanalizacyjna i dostęp do jezior. Mają pomysły i chęć do działania. I mają też nadzieję, że z pomocą gminy i unijnych funduszy uda się im przeobrazić swoją wieś tak, że będą z niej dumni.